Gemeente Rotterdam

Maatschappelijke Ontwikkeling
Welzijn, Samenleven, Sport, Digitale Inclusie
Faouzi Achbar MBA MSc

Van: Jobien Nienhuis
Telefoon: 14 010
E-mail: bbo@rotterdam.nl

Uw kenmerk: 23bb000687
Ons kenmerk: M2302-2970 - 23bo008793

Aan de gemeenteraad

Onderwerp: Initiatiefvoorstel Lansink Bastemeijer (VVD) ea over de Veilige Schoolroute 020223

Datum: B&W 5 december 2023

Op welke gronden deze brief?
Deze brief is het advies van het college op het initiatiefvoorstel 'De Veilige Schoolroute' (d.d. feb 2023) dat is ingediend door de raadsleden Lansink-Bastemeijer (VVD), Bokhove (GroenLinks) en Coenradie (Leefbaar Rotterdam).

Relatie met het coalitieakkoord/collegewerkprogramma/eerder aangenomen moties en gedane toezeggingen:
- Het uitvoeringsprogramma Preventie met Gezag
- Convenant Veiligheid op en rondom School (23b0007543)
- Afdoening van de motie Duidelijk Melden (21bb11313)
- Veiligheidskoers 2023-2027
- Beleidsplan Maatschappelijke Ondersteuning en Jeugdhulp 2021-2026 'Heel de Stad'

Toelichting:

<u>Samenvatting van het initiatiefvoorstel</u>
In het initiatiefvoorstel 'De veilige schoolroute (23bb000687) beschrijven de initiatiefnemers het probleem dat de sociale gelegenheidsstructuur ervoor zorgt dat kwetsbare jongeren vatbaar worden voor het snelle geld van de criminaliteit. Om de sociale gelegenheidsstructuur te kunnen doorbreken zijn de indieners van mening dat bij kwetsbare jongeren het besef moet indalen dat de begeerde sociale, maatschappelijke en economische status ook zonder criminaliteit en het daarmee gepaarde snelle geld te verwerven is. Om dit besef te laten indalen is een veilige omgeving nodig. Een omgeving waarbinnen jongeren zich sociaal, maatschappelijk en economisch kunnen ontwikkelen. De eerste plek om deze ontwikkeling mogelijk te maken is het onderwijs. Echter zien de indieners dat kwetsbare jongeren buiten de veilige omgeving van een school ook vatbaar zijn voor de ronselpraktijken van criminelen. Daarom dient de veilige omgeving van het onderwijs uit te breiden naar de periode voor en na school, zodat we een totale veilige omgeving creëren waarbinnen kwetsbare jongeren zich sociaal, maatschappelijk en economisch kunnen ontwikkelen. Dit noemen de initiatiefnemers de veilige schoolroute.

Deze veilige schoolroute moet volgens de initiatiefnemers gecreëerd worden door bestaand aanbod in de wijken op het gebied van onderwijs, werk en vrije tijd samen te brengen in een veilige schoolroute waarvoor ouders of docenten een kwetsbare jongere kunnen aanmelden.

Reactie op het initiatiefvoorstel

Het college waardeert het door de initiatiefnemers uitgewerkte en omvangrijke voorstel voor de veilige schoolroute. De afgelopen periode is in lijn met de ideeën van het initiatiefvoorstel vormgegeven aan nieuwe beleidsontwikkelingen, waarin zowel het signaleren en volgen van kwetsbare jongeren wordt verbeterd als de inzet op een veilige omgeving en sociale structuren waarin jongeren zich sociaal, maatschappelijk en economisch kunnen ontwikkelen wordt uitgebreid. Denk daarbij aan het vormgeven van het Convenant 'Veiligheid in en om het onderwijs' en het uitvoeringsprogramma Preventie met Gezag. We zien dus goede mogelijkheden om in antwoord op uw initiatiefvoorstel een aantal uitbreidingen aan het bestaande beleid toe te voegen. Wel merken we op dat we geen voorstander zijn van een nieuwe pilot; er lopen al vele ontwikkelingen zoals u hieronder kunt lezen. Ons advies is om de door u beschreven zorgen en oplossingsrichtingen zoveel mogelijk een plek te geven in een aantal actuele ontwikkelingen zoals het convenant Veiligheid op en rondom school, de uitbreiding van het jongerenwerk op en rondom scholen en het uitvoeringsprogramma Preventie met Gezag. Hieronder beschrijven we hoe we dit voor ons zien.

Uw initiatiefvoorstel bepleit enerzijds een structuur waarin signalen over jongeren waarover de omgeving zich zorgen maakt, kunnen worden gemeld. Anderzijds wordt voor de gesignaleerde jongeren een intensievere begeleiding en/of constructieve vrijetijdsbesteding bepleit, om daarmee te voorkomen dat een jongere afdwaalt naar mogelijk crimineel gedrag, of erger. Hieronder volgt een overzicht van de manier waarop de (nieuwe) inzet van het college past bij beide onderdelen van het initiatiefvoorstel.

Signalen melden over jongeren waarover de omgeving zich zorgen maakt

Signalen over jongeren waarover de omgeving zich zorgen maakt, kunnen worden gemeld. Zoals het college u ook heeft toegelicht in de afdoening van de motie Duidelijk Melden (21bb11313) zijn er meerdere ingangen die over het algemeen goed gevonden worden. Op diverse plekken komen deze signalen samen en veel van de signalen krijgen een plek in de lokale zorg en veiligheidsstructuur. Denk hierbij aan de wijkteams of een overlastoverleg in het gebied.

Sinds de indiening van het initiatiefvoorstel Veilige Schoolroute, wordt vormgegeven aan een aantal extra maatregelen op het signaleren en deels ook volgen van jongeren die dreigen af te glijden naar criminaliteit. Dit gebeurt onder andere via:

- Het begin oktober 2023 getekende convenant 'Veiligheid in en om het onderwijs' dat door o.a. Rotterdamse scholen van het Voortgezet (Speciaal) Onderwijs (V(S)O) en mbo-scholen, de gemeente Rotterdam, de politie en Stichting Jongerenwerk op Zuid (JOZ) is getekend, zie raadsinformatiebrief 23b0007543. Dit convenant heeft als voornaamste doel het creëren en behouden van een veilig klimaat binnen en rondom scholen. We verkennen de mogelijkheden om dit uit te breiden naar het primair onderwijs, hoger onderwijs en andere relevante partijen. Het gaat in het convenant o.a. om tijdige herkenning van signalen van ondermijning en afwijkend gedrag, met als doel preventie en om het opzetten van een doeltreffende keten voor het signaleren, analyseren en om het aanpakken van veiligheids- en zorgvraagstukken bij individuele leerlingen en studenten.

- Boven op de huidige inzet in het mbo, voert de gemeente in samenwerking met het Albeda College, in 2023 een pilot op het gebied van mentale gezondheid uit. Deze pilot bevat elementen t.a.v. het signaleren van risicofactoren die samenhangen met jeugdcriminaliteit, zoals psychische problematiek en schooluitval. Zo worden docenten getraind in het herkennen van signalen van psychische problematiek en worden ze meer in staat gesteld dit bespreekbaar te maken met de studenten en worden studenten verwezen naar trainingen die aansluiten bij hun behoefte. Deze worden op de school georganiseerd.
- Het uitbreiden van de schoolzorgteams (SZT) in het primair onderwijs. Het doel van de SZT is om de hulpverlening vanuit het wijkteam beter, concreter en praktischer te regelen voor scholen. Daarom neemt er ook een wijkteammedewerker deel aan het schoolzorgteam. Het bestaat verder uit een intern begeleider (IB) of andere functionaris voor leerlingenzorg op school, een medewerker van het Samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs en een schoolmaatschappelijk werker. Als deze verschillende professionals op school goed samenwerken, verwachten we leerlingen eerder en beter te kunnen helpen. De aanwezigheid van een wijkteammedewerker op school kan ook de drempel voor ouders naar het wijkteam verlagen.

Naast scholen en ouders zijn er nog vele andere partners met wie we gezamenlijk inzetten op het voorkomen van jeugdcriminaliteit zoals welzijnspartijen, verenigingen en stichtingen die in de wijken actief zijn. We werken niet alleen met de gebruikelijke partners, maar staan we ook open voor kwalitatief goede nieuwe ideeën.
Daarnaast werkt het college nog aan een voorstel om extra jongerenwerk op en rondom scholen in te zetten. De verwachting is dat deze jongerenwerkers vanaf Q1 2024 kunnen worden ingezet.
Er bestaat al geruime tijd de wens voor een lokale integrale Persoonsgerichte aanpak (PGA) voor de doelgroepen die (nog) niet aan de criteria van het Zorg- en Veiligheidshuis voldoen. Met de komst van nieuwe wetgeving lijkt het mogelijk om dit te organiseren en kunnen we vanuit verschillende invalshoeken en problematieken eerder met betrokken ketenpartners over en met een jongere over zijn of haar gedrag en problemen in gesprek. In dit kader sluit ook het programma Preventie met Gezag aan en wordt volop ingezet op een lokale PGA op een afgebakende doelgroep. Het gaat hierbij om jongeren die zich bewegen op het terrein of in de richting van ernstige (ondermijnende) criminaliteit en bijvoorbeeld actief zijn in een zorgelijk (crimineel) netwerk. Dit betreft alleen de vier Preventie met Gezag gebieden, Charlois, Delfshaven, Feijenoord en IJsselmonde. Hierbij willen we fysiek en online beter aansluiten op de leef- en systeemwereld van de jongeren en het betrokken netwerk (zoals opvoeders). De focus is te komen tot maatwerk voor de jongere en passende interventies in te zetten om het gedrag op een positieve wijze te keren. Dit zal een wisselwerking zijn tussen preventie, zorg en repressie en voorkomen van recidive.

Het college adviseert de raad om via de hierboven genoemde inzet de beoogde signalering zoals wij die lezen in het initiatiefvoorstel vorm te geven.

<u>Een veilige omgeving en sociale structuren waarin jongeren zich sociaal, maatschappelijk en economisch kunnen ontwikkelen, met daarin o.a. vrijetijdsaanbod voor kinderen en jongeren.</u>
De gemeente biedt al algemeen toegankelijk collectief aanbod zoals dat door sportaanbieders, cultuuraanbieders en welzijnspartijen lokaal wordt georganiseerd. Er zijn inmiddels 42 scholen op Zuid in het basis en voortgezet onderwijs die werken aan Dagprogrammering. Ook wordt via de erkende methodiek "Positive Behavior Support

(PBS) in de Wijk" gewerkt aan een positieve wijkcultuur. Aan PBS in de Wijk nemen bijvoorbeeld scholen, CJG, jongerenwerk van welzijnsaanbieders, jongerenwerk van JOZ en sportverenigingen deel.

Sinds het indienen van het initiatiefvoorstel Veilige Schoolroute:

- Is het plan om PBS in de wijk uit te breiden opgenomen in het uitvoeringsprogramma Preventie met Gezag.
- Wordt bij het aanbieden van de constructieve vrijetijdactiviteiten door sport, cultuur en welzijn, naar een effectievere bundeling gestreefd in de vorm van jongerenhubs, die voor jongeren toegankelijker zijn en waarin bovendien veel meer ruimte is voor jongeren om zelf initiatieven op te zetten, veelal begeleid door jongerenwerkers of andere professionals. Naast de inzet via de jongerenhubs, zijn jongerenwerkers actief in drie domeinen. Dit zijn de straat, school en online. Hiermee vervullen ze een belangrijke rol in het contact met de doelgroep, ouders/verzorgers en andere professionals. Dit sluit goed aan bij de wijze waarop de indieners de rol van jongerenwerk bedoelen.
  Ook is er in het Uitvoeringsprogramma Preventie met Gezag aandacht voor het voorkomen van voortijdig schoolverlaten en jongeren die zonder startkwalificatie van school gaan en geen werk hebben. Deze groep loopt een groter risico om bij criminele activiteiten betrokken te raken.
- Is een uitbreiding van lichte (integrale) begeleiding, gedragsinterventies en preventieve opvoedhulp opgenomen in het uitvoeringsprogramma Preventie met Gezag. Hiermee wordt een extra impuls gegeven op de inzet uit het subsidiekader jeugdpreventie 'Versterken en Voorkomen'. Het programma Preventie met Gezag biedt bijvoorbeeld een aantal preventieve maatregelen die zorgen dat kinderen en jongeren en hun ouders/verzorgers begeleiding kunnen krijgen. Een voorbeeld hiervan is de nog te ontwikkelen interventie 'Preventie Interventieteam (PIT)' waarmee wordt ingezet om, in samenwerking met de hulp- en ondersteuningsstructuur van scholen, op innovatieve wijze gezinscoaching aan te bieden aan gezinnen met kinderen die opgroeien in een kwetsbare thuissituatie. Daarnaast zetten we bestaande interventies in voor kinderen en jongeren met gedragsproblemen. Een voorbeeld hiervan is de interventie Basta! Pak je Kans. Deze interventie wordt al uitgevoerd in de stad vanuit het subsidiekader jeugdpreventie en is uitgebreid met middelen van het programma Preventie met Gezag. Met Basta! Pak je Kans zetten we in op het voorkomen van doorontwikkeling van crimineel gedrag bij kinderen en jongeren die gedragsproblemen hebben.
- Vanuit Preventie met Gezag zetten we ook in op dagbesteding voor risicojongeren met interventies als Citysteward en Bon Sjans. Interventies die gericht zijn op het bieden van kansen en toekomstperspectief voor jongeren door hen te begeleiden en coachen. Het doel is dat zij handvatten krijgen aangereikt om verder te komen in het leven, onder andere op het gebied van werk of stage. Hiermee verlagen wij de kans dat deze jongeren in de toekomst delicten plegen.

We menen dat we hiermee een extra impuls geven aan een veilige omgeving en sociale structuren creëren waarin jongeren zich sociaal, maatschappelijk en economisch kunnen ontwikkelen, zoals genoemd in het initiatiefvoorstel Veilige schoolroute.

<u>Conclusie</u>

We waarderen het uitgebreide initiatiefvoorstel dat u heeft ingediend. We zien kansen om de achterliggende ideeën van de Veilige Schoolroute mee te nemen in het nieuwe preventiebeleid en dat is deels ook al gebeurd. Het advies van het college is om vorm te geven aan de ideeën achter de Veilige Schoolroute d.m.v. het uitvoeringsprogramma Preventie met Gezag, de uitbreiding van het jongerenwerk op en rondom scholen en het Convenant 'Veiligheid in en om het onderwijs' en de bijbehorende monitoring. Tot slot willen we melden dat we groot belang hechten aan de integraliteit van alle maatregelen, en bespreken de betrokken wethouders de voortgang en effecten van de aanpak met de nodige regelmaat.
Het advies is om geen separate pilot en monitoring op te zetten voor de Veilige Schoolroute.

Financiële en juridische consequenties/aspecten:
De ideeën achter dit voorstel zijn reeds in het nieuwe beleid opgenomen en gedekt uit de middelen die beschikbaar zijn in onder meer de specifieke regeling Preventie met Gezag.

Burgemeester en wethouders van Rotterdam,

De secretaris,

V.J.M. Roozen

De burgemeester,

R.A.C.J. Simons, l.b.